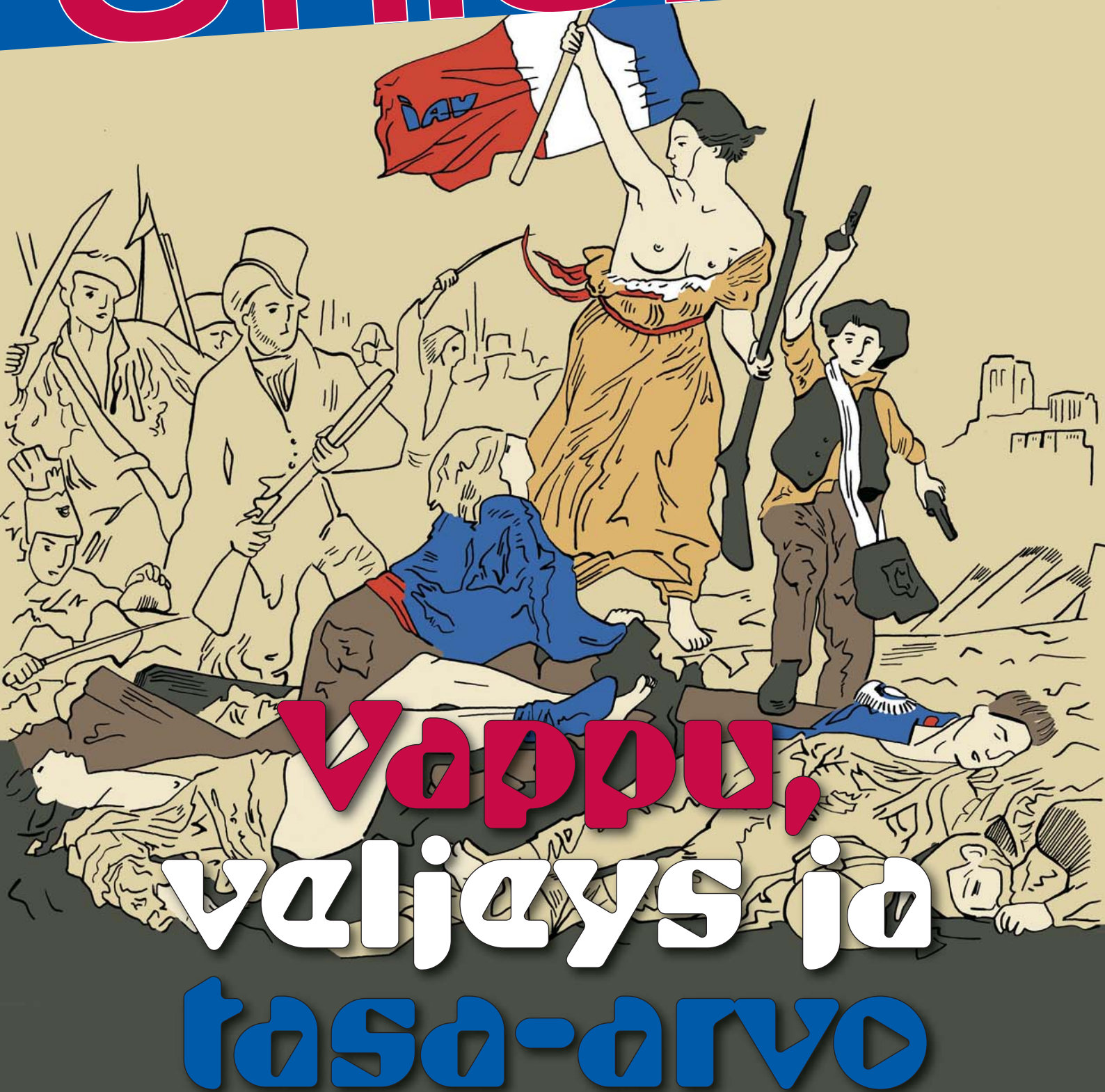

ILMAILUALAN UNIONI IAU:N JÄSENLEHTI

Unioni

21.4.2009

NRO 2

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Lentokonemaalari ei ole taivaanrannanmaalari

Markus Berg

- 8 Uutta oppia, vanhan kertausta
- 10 Lyhyt käänö
- 12 Hapsu: Työ, vapaa-aika ja joutenolo
- 14 Muutosturvaa pyritään laajentamaan
- 15 Kysymykset: Henkilöarviointi työnantajan vaihtuessa
- 16 Työvälineiden turvallisen käytön määräykset uudistuivat
- 17 Työehtosopimukset koetaan vaikeaselkoisiksi
- 17 Kolumni
- 18 Ei mikään iltaruskon asema
- 21 Kynsinhampain
- 22 Klassik(k)oja säikeissä: Kuolleen talon mies
- 26 Karjalasta kajahtaa
- 28 IAU:n nettisivut uudistuivat
- 29 SLT avasi omat kotisivunsa
- 30 Ilmailualan Unionin jäsenristeily
- 30 Kuvakulma
- 31 Pellen päiväkirja
- 32 TUL:n liittujuhla

KANSIKUVA: Vapaus johtaa kansaa. Perässä, turvallisen etäisyyden päässä seuraavat Eugene Delacroix, Sanna Kallio ja JM Koskinen.

Unioni

Levikki 4600
13. Vuosikerta

Julkaisija
Ilmailualan Unioni IAU ry

ISSN
1795-2840 (Painettu)
1795-343X (Verkkolehti)

Päätoimittaja
Juha-Matti Koskinen
Puh. (09) 47857 225

Toimitussihteeri
Pekka Kainulainen
Puh. 040 528 8166
pekka.kainulainen@iau.fi

Toimituskunta
Markus Berg
Arto Kujala
Ari Miettinen
Vesa Suni
Tommi Toivola

Kirjeenvaihtajat
Erkki Luoto
Tuomo Oksanen
Sari Virta

Toimitus
John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI
Fax. (09) 47857 250

Osoitteenmuutokset
Liiton jäsenistön osoitteenmuutokset päivittyvät automaattisesti postiin/väestörekisteriin tehdyn ilmoituksen perusteella. Muut osoitteenmuutokset voi toimittaa mieluiten sähköpostitse osoitteeseen iau@iau.fi.

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy v. 2009 kuusi kertaa.
Ilmestymisaikataulu sivulla 30.

Aineisto
Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetettyistä aineistoista eikä palauta niitä.

Ulkoasu
Sign Design Oy/Sanna Kallio

Paino
Sälekarin Kirjapaino Oy
Somero

Osavuositarkastus

Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön maaliskuun lopulla julkaistujen suhdanne-ennusteiden mukaan kansantuote supistuu tänä vuonna noin viisi prosenttia. Kasvua ei ole näköpiirissä vielä ensi vuonnakaan, vaan laskun ennustetaan jatkuvan alkuvuodesta 1–1.5 prosenttiyksikön tahtia. Hiukan tuoreemmassa arviossaan IATA (International air transport association), lentoyhtiöiden kansainvälinen etu- ja yhteistyöjärjestö, arvioi toimialan tappioiksi muodostuvan tänä vuonna noin viisi miljardia dollaria. Kasvu-uralle palaamisen ennustetaan tapahtuvan aikaisintaan loppuvuodesta 2010.

Nämä madonluvut ovat jo heijastuneet sopimusalamme arkeen. Suurimassa yrityksessä Finnair-konsernissa aloitettiin jo kesällä 2008 yt-neuvottelujen ensi vaihe, joka saatiin loppuun tammikuussa. Lyhyen tauon jälkeen neuvottelut käynnistyivät uudelleen maaliskuussa. Puheenjohtaja Haapasaari, samoin kuin yritysten pääluottamusmiehet, ovat uutiskirjeissään ja tiedotteissaan käsitelleet sekä analysoineet lähemmin neuvottelujen kulkua ja tuloksia. Neuvottelujen välitilinpäätökseksi voidaan todeta, että toistaiseksi vähäistä lohtua on tarjonnut säästötoimien suuntautuminen valtaosin lomautuksiin. Tämä viittaisi siihen, että vaikea aika nähdään yrityksissä edelleen tilapäisenä suhdanneongelmana. Toki tätä vähäistäkään lohtua ei ole ollut tarjolla niille määräaikaisissa tehtävissä toimineille, joiden työsuhteita on ankarimmin leikattu.

Huomattavasta muutoksesta sopimusalamme on kysymys myös SAS:n ja Blue1:n maapalvelujen siirtämisessä lentoyhtiöryhmän ulkopuolelle. Liiketoimintojen luovutuksen myötä noin 300 SAS Ground Services Finland Oy:n työntekijää siirtyy ISS Palvelut Oy:n palvelukseen vanhoilla ehdoillaan. Aloitettavalla yrityksellä on nyt etsikkoaikansa vakuuttaa henkilöstönsä ”kunniallisista” aikeistaan.

Näistä lähtökohdista IAU ja palvelualojen Toimialaliitto käynnistävät tarkastelut syksyllä 2009 toteutuvien palkankorotusten tasosta, ja edellytyksistä jatkaa sopimuskautta 30.4.2010 jälkeiselle ajalle. Neuvottelukunta on kuullut ammattiosastojen esitykset, lisäksi asiaa on käsitelty niin hallituksen kokouksissa, kuin edustajiston kevätkokouksessa 17.4. Neuvottelujen takarajaksi työehtosopimus määrittää toukokuun lopun.

Sitä ennen julistetaan kuitenkin erityinen vappurauha, kehoittamalla kaikkia tätä juhlaa asiaankuuluvalla hartaudella viettämään.

iStockphoto

”

*Sillä se, joka vappurauhaa jollain sopimattomalla yt-esityksellä häiritsee on raskauttavien asiahaarain vallitessa syypää siihen rangais-
tukseen, jonka laki ja työehtosopimus rikkomuksesta erikseen säättävät.*

Lentokonemaalari

ei ole taivaanrannanmaalari

Finnairin lentokonekorjaamolla on oma maalausosasto, jolla työskentelee parisenkymmentä lentokonemaalaria. He huolehtivat oman työnantajansa, sekä lukuisten asiakasyhtiöiden koneiden kiiltävistä julkisivuista.

Hannu Vaarala sekoittaa pohja- ▲
maalia. Erilaisia maaleja kuluu
päivittäin runsaasti – esimerkiksi
MD-11 koneen koko rungon maa-
lauksessa 650 litraa.

◀ Joni Raatikainen hioo tutkaku-
pua. Pohjatyötä on maalauksessa
paljon.

■ Lentokonemaalarin työhön kuuluu lentokoneen koko rungon maalaaminen. Muita päivittäisiä rutiineja ovat esimerkiksi huollettujen lentokoneiden pyörän vanteiden maalaukset, sekä huolloissa lentokoneista irrotettujen osien kunnostaminen pohja- ja pinta-maaleilla. Lentokoneilla käydään teke-mässä pieniä maalipaikkauksia. Pie-

nellä maalitilkalla ja ammattitaidolla saadaan naarmuuntuneesta pinnasta taas kelpollinen.

Työntekoa säätelevät lukuisat ohjeet, esimerkiksi tutkakuvut maalataan valmistajan ohjeiden ja vaatimien materiaalien mukaan. Tietenkään mitään muutakaan ei voi tehdä varmistamatta ohjeista, aina on mm. varmistettava,

että käytettävä maali soveltuu aiottuun käyttötarkoitukseen.

Työmäärä ennen maalikerroksen ruiskuttamista on melkoinen. Vanhojen maalien poisto, mahdolliset pintakäsittelyt, kittaukset, tasoitukset, liuotinpyyhinnät, muiden osien suojaus, haluttujen kuvioden teippaukset, sekä pohjamaalaukset vaativat aikaa ja malttia. Jos niitä

Tarrojen viimeistelyä.

ei tee kunnolla, uusi maalipinta ei näytä hyvältä, eikä kestä ajan hammasta.

– Lentokoneen rungossa olevien yhtiötunnusten, sekä lukuisten ohje-merkintöjen tekemiseen käytämme tietokonetta, jolla pystymme tekemään hyvinkin haastavia kuviota. Kun kuva on näytöllä valmis, tulostamme kuvan leikkurille, joka leikkaa meille mallit. Vaikka leikkuri tekee suuren työn, jää jokaiseen malliin vielä paljon käsityötä. Esivalmisteluprosessiin menee huomattavasti enemmän aikaa kuin itse merkinnän maalaukseen sitten lentokoneella, kertoo maalari **Hannu Vaarala**.

– Voi hyvin sanoa, että kaikkien osien maalauksessa suurin työ on ehdottomasti aina pohjatöissä, Hannu toteaa.

Työtä maalarit tekevät arkisin pääosin kahdessa vuorossa. Työn luonne

▲ Tämän tutkakuvun pohjatyöt on tehty, seuraavaksi tulee pintamaalia.

Hannu tarkastaa, että sapluuna on halutunlainen. ►

Siiven kärjen maalauksen ajaksi muu siipi suojataan maalausteltalla.

vaatii tekijältään joustavuutta. Esimerkiksi koneiden rungon maalaus tapahtuu useimmiten viikonloppuisin, koska muita koneen huoltotöitä ei pystytä tekemään samanaikaisesti.

Hannu Vaaralan mukaan lentokone-maalarin työ on varsin monipuolista. Työ vaatii huolellista ja pitkäjänteistä työskentelyä, paneutumista ja keskit-

tymistä tehtävään. Jokainen työpäivä on myös erilainen. fyysisesti raskaimpia vaiheita työssä ovat lentokoneiden hionnat. Hannu pitää hiomista lyhyinä jaksoina hyvänä käsijumppana ja aika kuluu tällaista hiontaa tehdessä yllättävän nopeasti. Pitkäjaksoisesti tehtäessä hionta kuitenkin rasittaa käsiä ja olkapäitä melkoisesti.

– Tietysti työn haittoihin voidaan laskea myös liuotinhöyryt, sekä hiontapöly, mutta suojaimet ovat varsin hyviä ja niitä tunnollisesti käyttämällä nämäkin haitat voidaan lähes poistaa, Hannu lisää.

teksti: MARKUS BERG

hallikuvat: PETRI KAITALA

maalaamokuvat: MARKUS BERG

Näin syntyy sinivalkoinen siivenkärki.

Kaunista jälkeä.

Uutta oppia, vanhan kertausta

IAU järjesti jo perinteeksi muodostuneen Luottamusmies- ja työsuojelupäivän Hakaniemessä 24.3.2009. Tilaisuuteen osallistui kaikkiaan 65 henkeä. Luennoitsijoita oli neljä.

TYÖNANTAJAA VELVOITTAVA TYÖTERVEYSHUOLTO

Ylitarkastaja Ritva Partinen,
Sosiaali- ja Terveysministeriö

■ Työterveyshuoltojärjestelmä perustuu kansainvälisiin sopimuksiin ja määräyksiin, joiden pohjalta on laadittu suomalainen lainsäädäntö ja ohjeistukset. Näistä tärkeimpinä mainittakoon:

- Työterveyshuoltolaki (1383/2001)
- Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (1484/2001)

- Valtioneuvoston asetus terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä (1485/2001)
- Kansanterveyslaki (66/1972)
- Työturvallisuuslaki (738/2002)
- Korvauslainsäädäntö – SV-laki (1224/2004)

Lisäksi on laadittu mainiota oppaita:

- Työterveyshuoltolain soveltamisopas, STM Oppaita 2004:12
- Hyvä työterveyshuoltokäytäntö, TTL 2007

Yleisesti voidaan todeta, että työnantajalla on velvollisuus järjestää kustannuksellaan työterveyshuolto työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi.

Lisätietoja aiheesta voi halutessaan etsiä edellä mainituista lähteistä.

TYÖNOPASTUS - TIE TURVALLISUUTEEN

Opettaja Vesa Kotaviita,
Kiljavan opisto

■ Kotaviita kertoi työnopastuksen ja työturvallisuuden keskinäisestä suhteesta valaisevalla tavalla.

Parhaiten tapaturmia torjutaan säätelemällä ihmisten käyttäytymistä, tai tekemällä ympäristöön ja olosuhteisiin teknisiä parannuksia. Yhteistä molemmille torjunnan pääalueille on ollut tavoite estää kielteisten tapahtu-

Vesa Kotaviita

mien syntyminen. Jos syytä etsitään vain välittömistä tekijöistä, torjuntatimet eivät yleensä vaikuta kovin laajasti. Tapaturman sattuessa pitäisi kysyä:

- Mikä salli sen tapahtua?
- Mitä ei tehty, että näin pääsi käymään?

Näitä kysymyksiä pohtimalla ja korjaamalla mahdolliset puutteet, päästään paljon turvallisempaan työympäristöön.

LUOTTAMUSMIEHEN ASEMA JA OIKEUDET

Lakimies Anu-Tuija Lehto, SAK

■ Lehto kävi läpi SAK:n ja Toimihenkilöunionin yhdessä tekemän materiaalin, jossa aihetta käsitellään laajasti. Aihepiireinä olivat mm.

- Luottamusmiehen asemaan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet
 - Työntekijöiden työsuhteiden alkaminen
 - Suunnitelmat ja ohjelmat sekä yrityksen periaatteet ja käytännöt
 - Ulkopuolinen ja EU:n ulkopuolelta tuleva työvoima
 - Palkka ja työaika
 - Yrityksen taloudellinen tilanne
 - Työntekijän työsuhteen päättäminen
- Materiaali löytyy mm. SAK:n nettisivuilta.

Ritva Partinen

Alustukset herättivät vilkasta keskustelua. Niin osallistujat kuin luennoitsijatkin olivat tyytyväisiä tilaisuuteen ja saamaansa palautteeseen.

Anu-Tuija Lehto

Markku Vuorinen

TYÖRIITOJEN KÄSITTELY ERI TUOMIOISTUIMISSA

Asianajaja Markku Vuorinen,
Asianajotoimisto Kasanen & Vuorinen Oy

■ Vuorinen teki selkoa oikeusistuimista. Todennäköisimmät käsitteilypaikat alallamme ovat käräjäoikeus, työtuomioistuin ja välimiesoikeus. Kiistan luonne ratkaisee käsittelypaikan.

Hän korosti myös erimielisyysmuistion merkitystä erimielisten asioiden hoidossa. Ilman sitä asiaa ei saada hoidettua liittojen välillä, eikä liioin oikeudessa. Työpaikalla laadittavan muistion sisällön voi laatia monella tapaa, kunhan siitä selvästi käy ilmi, mistä erimielisyydessä on kysymys.

teksti ja kuvat: ARTO KUJALA
sopimussihteeri

Työttömien kuntokurssit

Yyterin kylpylä, Pori 25.5.–29.5.2009

Ohjelmassa on mm. vesijump-paa, tietoa sosiaaliturvasta, golfia, kävelykuntotesti, sauvakävelyä, kylpyläelämää.

Muonio, Utukujärvi 31.5.–7.6.2009

Ohjelmassa on mm. sauvakävelyä, patikointia lapin luonnossa, tietoa sosiaaliturvasta, kalastusta, kävelykuntotesti, tutustuminen Reidar Särestöniemen näytelyyn.

Kurssit ovat maksuttomia ja sisältävät ohjelman, siihen merkityt ruokailut ja majoituksen.

Lisäksi korvataan matkakuluja 70 euroon / osallistuja.

Voit hakea kurssille jos et ole saanut lomautusta 24 kuukauden, olet työttömänä työnhakijana ja olet SAK:laisen ammatti-liiton jäsen

LISÄTIETOJA: www.tatsi.org

Aikuiskoulutustuki nousee ensi vuoden alusta

Aikuiskoulutuksen ehdotettu uudistus parantaa koulutuksen aikaista toimeentuloa.

■ Ehdotuksen mukaan aikuiskoulutustuki nousisi ensi vuoden alusta työttömyyspäivärahan tasolle. Opintojen takia osa-aikatyöhön siirtyvälle voitaisiin maksaa soviteltua aikuiskoulutustukea.

Myös työttömien koulutusmahdollisuuksia parannettaisiin. Työttömyyden aikaiseen opiskeluun tulisi jatkossa vain yksi tuki, joka on aktiiviajan työttömyyspäivärahan suuruinen. Ensi vuoden alusta työtön voisi hakeutua omaehtoiseen koulutukseen samoin ehdoin kuin työvoimapolitiittiseen koulutukseen.

Oppisopimuskoulutusta laajennettaisiin niin, että siitä tulee tulevaisuudessa työssä olevien keskeinen jatkokoulutusväylä.

Aikuiskoulutus uudistusta valmisteleva johtoryhmä ehdottaa myös koulutuspaikkojen lisäämistä tutkintoa vailla oleville aikuisille, opiskelijamaksujen poistamista heiltä sekä oppilaitoksille mahdol-

lisuutta saada erityistukea kohde-ryhmän kouluttamiseen.

Ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta (AKKU) valmisteleva johtoryhmä jätti keskeiset ehdotuksensa opetusministerille maaliskuun alussa. Johtoryhmässä ovat edustettuina ministeriöiden lisäksi työmarkkinakeskusjärjestöt.

Uudistuksen toteutuminen on kiinni maan hallituksesta. Jos ehdotettua lisärahoitusta ammatilliseen aikuiskoulutukseen ja työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen ei saada, putoaa koko uudistukselta pohja. Maaliskuun kehysriihessä hallitus jätti ratkaisut elokuun budjettiriiheen.

Uudistuksen tärkeimpänä tavoitteena on lisätä työelämän tarpeisiin vastaavaa ammatillista koulutusta. Aikuiskoulutus uudistus käynnistyi vuonna 2007.

SAK/viestintä

Kansainvälinen työturvallisuuspäivä 28.4.2009

Riskit hallintaan – arvioinneista teoiksi

■ Kansainvälistä työturvallisuuspäivää vietetään tänä vuonna 14. kerran maailmanlaajuisesti yli 100 maassa. Päivän lähtökohtana on ollut muistaa työssään menehtyneitä tai terveytensä menettäneitä työntekijöitä. Päivän viettoä koordinoi Kansainvälinen työjärjestö ILO.

Päivän yhteydessä palkitaan kansallisesti Euroopan riskienarviointikampanjassa kerättyjä hyviä käytäntöjä.

Työturvallisuuskeskus osallistuu päivän viettoon järjestämällä seminaarit Turussa ja Seinäjoella. Seminaarit ovat maksuttomia.

Saat parhaat edut. Ja jotain vieläkin arvokkaampaa.

Etuohjelman avainasiakkuudesta on sinulle paljon hyötyä. Paras etusi on henkilökohtainen pankkineuvoja, joka tuntee sinut ja on perillä tavoitteistasi. Avainasiakkuus tuo sinulle myös

muita kullanarvoisia etuja tuotteista ja palveluista. Tule konttoriimme keskustelemaan Etuohjelmaan liittymisestä. Soita 0200 3000 (pvm/mpm) ma–pe 8–20 ja varaa aika.

Teemme sen mahdolliseksi

nordea.fi

Nordea

Nordea Pankki Suomi Oy

H A P S U

Työ, vapaa-aika ja joutenolo

Tämän palstan seitsemässä edellisessä jutussa sana työ on esiintynyt 167 kertaa. Hallitseva teema on ollut työn yhdistäminen työn tekemisen ehtoihin. Työtä tarkastellaan tälläkin kertaa, mutta vapun kunniaksi ja traditioista poiketen, myös vapaa-ajan ja joutenolon näkökulmasta.

Luterilainen työmoraali

Suomessa vappu on nimetty suomalaisen työn päiväksi kansainvälistä tapaa noudattaen. Ulkomaista, mutta huomattavasti vanhempaa alkuperää, on myös suomalaisen työn luonteenpiirteenä pidetty luterilainen työmoraali. Vuonna 1483 syntyneen saksalaisen pappismiehen ja teologin **Martin Lutherin** nimeä kantavalle työmoraalille on ominaista ihmisen omantunnon tuomio joutenolosta. Työ on ihmisen kutsumus, joka pitää hänet varmimmin erossa kevytmielisestä elämästä. Suomessa, ja miksei myös Saksassa, työ lienee tosin ollut ihmisen kutsumus jo ennen Lutheria, yksin pohjoisten luonnonolosuhteiden vuoksi.

Luterilaisen työmoraalin raja ei noudattele ansiotyön tai itsellisen työn, kuten yrittämisen, ja vapaa-ajan rajalinjaa. Luterilainen työmoraali on läsnä myös vapaa-ajalla. Vaikka ansiotyöhön osallistuminen tai yrittäminen on kohutuullinen osoitus luterilaisesta työmoraalista, se voi saada täyttymyksensä myös kotitaloustyössä, remontoinnista siivoukseen ja ruuanlaitosta kaupassakäyntiin.

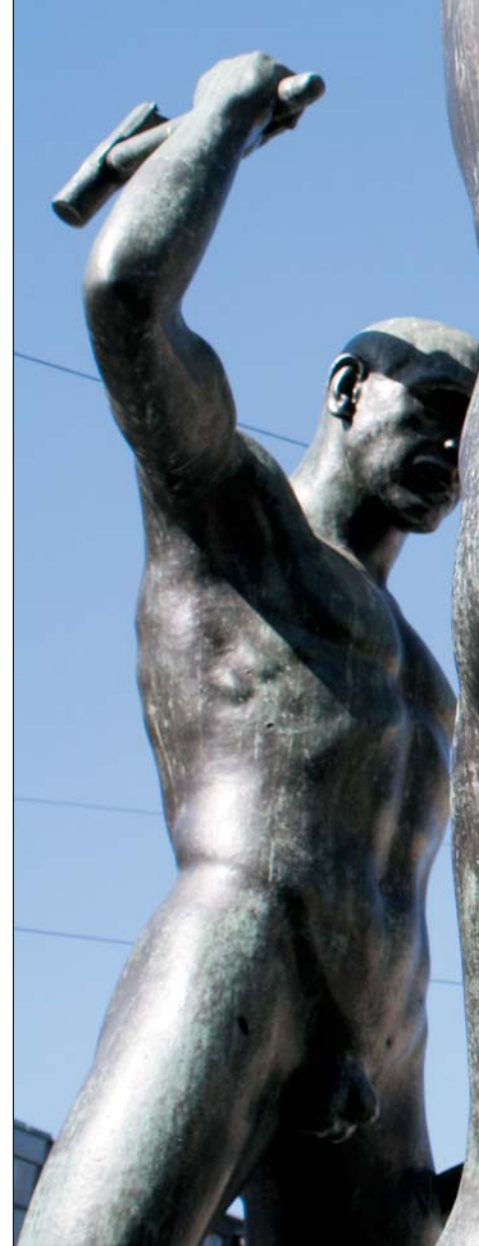
Luterilainen työmoraali yhdistää jälkikasvun luterilaiseen etiikkaan toteamalla leikin lapsen työksi. Työtä ei kuitenkaan käsitetä lastenleikkinä, jotta aikuisten leikit ja harrastukset eivät

sekoitu työntekoon. Ne eivät ole luterilaisen työmoraalin osoittimia.

Protestanttinen etiikka

Puhuttaessa suomalaisen työn luonteesta luterilaisen työmoraalin rinnalla mainitaan usein, ja usein nimenomaan erheellisesti protestanttinen etiikka. Tämänkään käsitteen alkuperämaa ei ole Suomi, vaan sen lanseerasi niin ikään saksalainen **Max Weber**, oikeustieteilijä ja sosiologi, vuonna 1904 ilmestyneessä teoksessaan ”Protestanttinen etiikka ja kapitalismin henki”. Vaikka nimitys protestantti juontuu Speyerin valtiopäivillä 1529 evankelisen vähemmistön esittävästä omantunnon vapautta puoltavasta protestista, sillä ei tässä tapauksessa viitata evankelisen vähemmistön luterilaisiin, vaan kalvinisteihin.

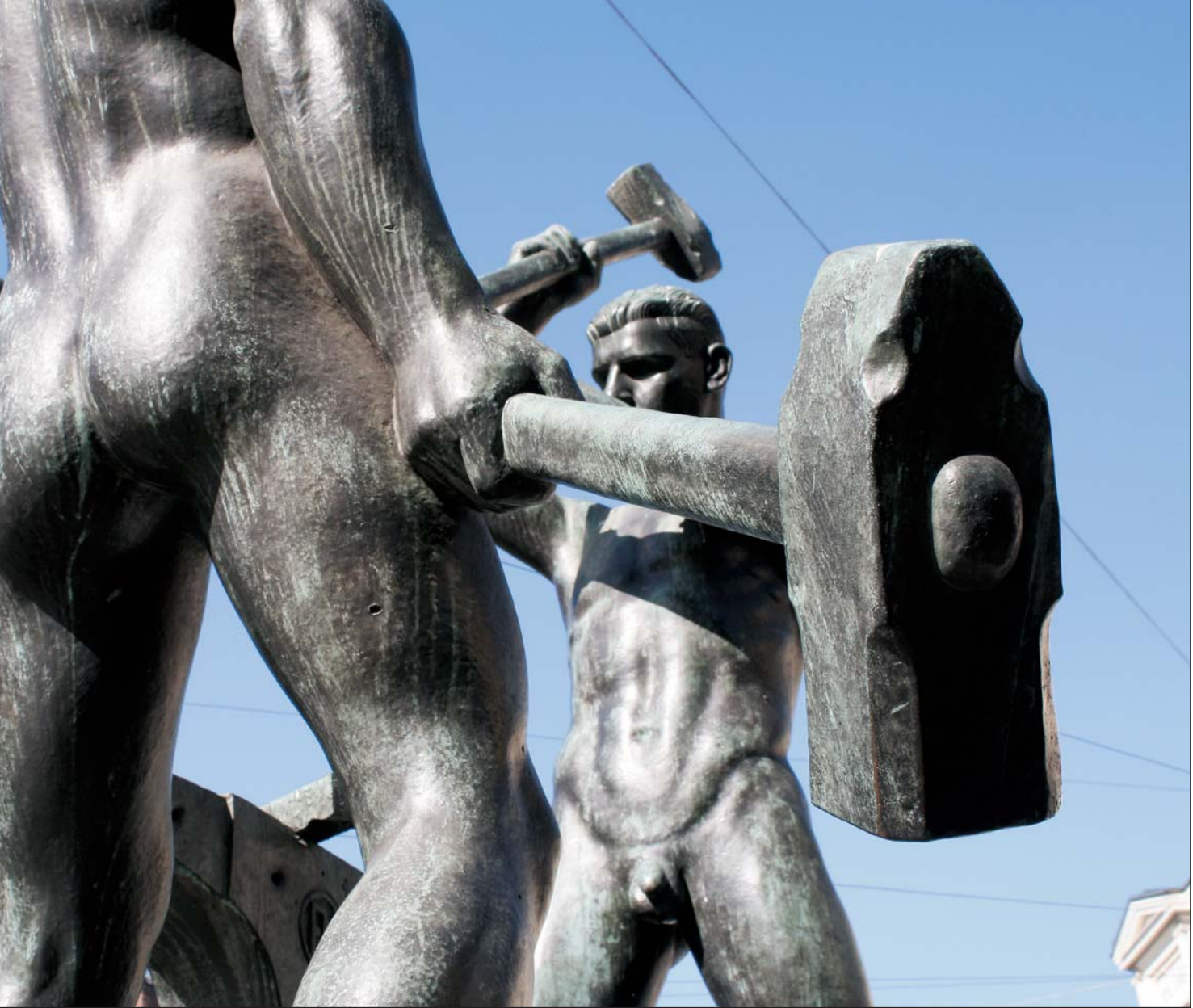
Protestanttisen etiikan ero luterilaiseen työmoraaliin tulee esiin taloudellisen tehokkuuden ja määrätietoisien voiton tavoittelussa eikä siihen sisälly vapaa-aikaan liittyvää moralisointia joutenolosta. Weberin mukaan kalvinistien teologinen oppi edisti ratkaisevasti kapitalismin kehitystä, koska taloudellinen menestys oli merkki Jumalan suosiosta ja kuulumisesta pelastuvien joukkoon. Merkittävimmän pesäeron luterilaiseen työmoraaliin protestanttinen etiikka tekee ottamalla käyttöön rahan mittatikun.

Felix Nylund: Kolme seppää, 1932

Markkinat

Luterilaiseen työmoraaliin ja protestanttiseen etiikkaan liittyvien työn merkityksen eettisten selitysten radikaaleimpia maallistajia ovat olleet ja ovat yhä uusklassiset taloustieteilijät. He tunkivat klassisen virkaveljensä **Adam Smithin** 1700-luvun ”näkymättömän käden” hyötyetiikkansa markkinahansikkaaseen jo 1900-luvun alkupuoliskolla. Tuolloin markkinat laajenivat tavaroiden ja palvelujen ohella myös työn kysyntää ja tarjontaa selittäväksi tekijäksi. Talousyksikköinä toimivat kotitaloudet hankkivat tavaroita ja palveluja, koska niiden kuluttaminen tuottaa tarpeentyydytystä, eli hyötyä.

Juhani haapasaari

Maksimoidakseen hyötynsä kotitaloudet myyvät työtä yrityksille hyödykkeiden hankkimiseksi. Täydellisen kilpailun markkinoilla palkka määräytyy kysynnän ja tarjonnan mukaan samalla tapaa kuin hyödykkeiden hinnatkin.

Työn vaihtoehtokustannus on vapaa-aika. Työtä tehdään siihen asti, kunnes työstä saatava hyöty on yhtä suuri kuin menetetyistä vapaa-ajasta aiheutuva haitta. Vapaa-aika voi olla myös joutenoloa, näiden välillä ei uusklassisessa talousteoriassa ole eroa. Vastaavasti uusklassiseen taloustieteeseen nojautuvan kansantalouden kiertokulun hyödykevirtaa mittaava bruttokansantuote jättää huomioimatta kotitaloustyöt.

Työ vaakakupissa

Matka luterilaisesta työmoraalista protestanttisen etiikan kautta markkinoihin näyttäisi siis asettavan työn vaakakuppiin, jonka vastapainona ovat raha sekä vapaa-aika ja joutenolo. Onko työn hyveestä tullut näin ollen välttämätön vaiva, jonka päämäärä on ristiäisistä oman hyödyn maksimoiminen? Vastausta kysymykseen kannattaa etsiä. Mutta sitä ennen

Hyvää Vappua!

Kuten todettu, vappu on työn juhla, joka on useimmille työtä tekeville vapaa-aikaa – luterilaisen työmoraalin merkeissä jopa joutenoloa. Tämä

saattaa johtaa kevytmieliseen elämään. Niiden, jotka tänä vappuna tähän sortuvat, on hyvä pitää mielessään työehtosopimuksemme 82. §:n luterilaisen työmoraalin sisältävä teksti: Jos työntekijä ei voi tehdä työtä sairauden tai tapaturman vuoksi eikä hän ole aiheuttanut tautia tai tapaturmaa tahallisesti tai aiheuttanut sitä rikollisella toiminnallaan tai kevytmielisellä elämällään taikka muulla törkeällä tuottamuksella, maksaa työnantaja hänelle sairausajalta palkkaa.

JUHANI HAAPASAARI
IAU:n puheenjohtaja

Määräaikaisten ja lomautettujen muutosturvaa pyritään laajentamaan

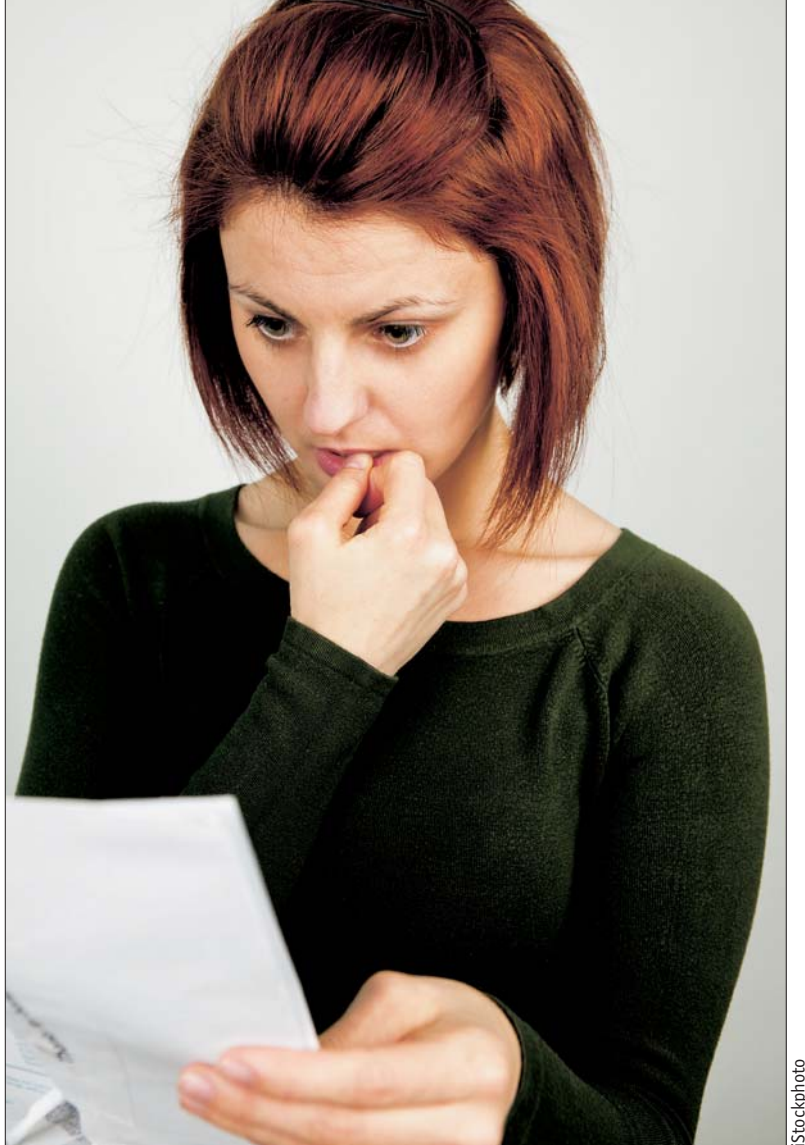
Eduskunta on saanut käsiteltäväkseen lainmuutoksen, joka laajentaa määräaikaisessa työsuhteessa olevien ja lomautettujen oikeutta muutosturvaan. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2009.

■ Julkisesta työvoimapalvelusta annettua lakia muutettaisiin siten, että muutosturvaan kuuluvaan työllistymisohjelmaan olisi oikeus myös työnhakijoilla, joilla on määräaikaisen palvelussuhteen päättyessä työhistoriaa vähintään viisi vuotta viimeisen seitsemän vuoden aikana.

Lisäksi niillä, jotka lomautetaan 180 kalenteripäiväksi tai jotka ovat olleet vastaavan ajan lomautettuna, olisi oikeus työllistymisohjelmaan, jossa heillä on työhistoriaa vähintään kolme vuotta.

Työllistymisohjelma on yksilöllinen työnhakusuunnitelma, joka tehdään yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston virkailijan kanssa. Siinä sovitaan omatoimisesta työnhausta ja työnhaun tukemisesta sekä työ- ja elinkeinotoimiston palveluista.

Muutosturvatoimintamallin avulla pyritään parantamaan työntekijöiden, työnantajien ja työ- ja elinkeinotoimistojen yhteistyömahdollisuuksia. Näin pyritään nopeuttamaan irtisanottavien, lomautettujen ja määräaikaisten työntekijöiden työllistymistä.

iStockphoto

Muutosturvan neuvontapuhelin

■ Muutosturvan neuvontapalvelu on tarkoitettu työnantajille, työnhakijoille, työpaikkojen luottamushenkilöille sekä muille muutosturva-asioista kiinnostuneille. Neuvontapalvelusta saa tietoa mistä muutosturvassa on kysymys, miten tulee asiakkaan toimia ja mistä hän saa tarvitessaan lisätietoa asiansa edelleen hoitamiseen.

Tietoa muutosturvasta **010 19 4910** ja **010 60 767 50**.

Työlinja palvelee puhelimitse **ma-pe klo 8–19**. Neuvonta on maksutonta. Puhelumaksut perii operaattori (katso www.mol.fi).

Sähköpostia voi toimittaa 24 h vuorokaudessa osoitteella tyolinja@mol.fi. Viesteihin vastataan mahdollisimman pian – arkisin viimeistään vuorokauden sisällä.

Lähde: Työ ja elinkeinoministeriö

Lisätietoja: www.iau.fi > Ajankohtaista > 2.4.2009 tai www.mol.fi

Henkilöarviointi työnantajan vaihtuessa

KYSYMYKSET: iau@iau.fi

KYSYMYKSET

Työnantajani, joka on toiminut uuden työnantajani alihankkijana, on lopettanut toimintansa. Pääsin töihin entiseen tilaajayritykseen joka jatkaa vanhan yrityksen toimintaa omana toimintanaan. Uudella työnantajallani on käytössä ns. heko-arviointijärjestelmä. Milloin minut pitäisi arvioida? Huolestuttaa vain kovasti, kun olen kuullut että arviointia oltaisiin lykkäämässä loppuvuoteen.

VASTAUS

Kuvaamasi tilanne työpaikallasi lienee sellainen, että uusi työnantajasi jo tuntee työskentelytapasi ja osaamisesi. Näin ollen ei arvioinnin minkäänlaiselle lykkäämiselle ole mitään perusteita.

Työehtosopimuksessa on säädetty arvioinnin tekemiselle ehdottomat takarajat, mutta järjestelmän periaatteiden mukaisesti henkilön arviointi on tehtävä niin pian kuin se käytännössä on mahdollista!

Kysymyksesi liittyy henkilökohtaisen palkanosan määrittelyjärjestelmän

perusperiaatteisiin. Se on luotu vastaamaan haasteeseen, jonka voisi luonnehtia seuraavasti:

”Millainen palkkausjärjestelmän pitäisi olla, että se kannustaisi työntekijöitä parhaaseen suoritukseensa ja kehittymään työssään niin, että voisi hyödyttää työnantajaa mahdollisimman paljon, sekä saamaan hyvistä suorituksistaan myös asiallisen kiitoksen hyvän palkan muodossa.”

Em. perusperiaate on sisällytetty työehtosopimuksen 65 §:n 1. kohtaan, jossa sanotaan, että:

”Henkilökohtainen palkanosa on kannustava ja palkitseva. Se perustuu työntekijän ammatinhallinnan ja työskentelytavan järjestelmälliseen arviointiin.”

Tällä perusperiaatteella on tarkoitettu juuri sitä mitä siinä sanotaankin! Jos järjestelmää käytetään johonkin muuhun tarkoitukseen kun kannustamiseen ja palkitsemiseen, kuten esim. palkkakustannusten minimointiin, toimitaan paitsi vastoin sopimusta, myös typerästi!

Jos työntekijä tuntee tulleen kohdelluksi väärin, ei se voi olla vaikuttamatta työmotivaatioon. Huonon työmotivaation seurauksia ei tässä kannattane huonon työn laadun ja sairastumisherkkyyden lisäksi enempää luetella. Hyvä työnantaja varmasti ymmärtää asian merkityksen niin tuotannolleen kuin taloudelleenkin!

Monitaitoisuuden ja erityisosaamisen toteaminen

Tähän asiaan liittyy myös monitaitoisuuden ja erityisosaamisen toteaminen (tes 11. luku). Edellä kerrotut periaatteet sisältyvät myös siihen, joten toteaminen on tehtävä niin pian kuin se käytännössä on mahdollista.

Monitaitoisuuden ja erityisosaamisen toteaminen on sen verran helpompaa, että sille ei työehtosopimuksessa ole asetettu mitään takarajoja, vaan monitaitoisuus on aina huomioitava palkassa heti kun se on käytettävissä.

ARTO KUJALA
sopimussihteeri

Arto Kujala

Takissa vaihtuu nimi mutta työt jatkuvat – Miten käy palkan?

Turvallisuudesta tarpeen on jorista. Sattuu, jos putoaa korista.

Tällä työmaalla rikotaan lakia – työntekijöillä ei ole henkilökohtaisia putoamissuojaimia vaikka laki niin edellyttää.

Markus Berg

Työvälineiden turvallisen käytön määräykset uudistuivat

Tammikuussa 2009 astui voimaan työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annettu valtioneuvoston asetus (403/2008).

■ Yksi suurimpia uudistuksia on asetus 14 §, jonka mukaan ”Trukin ja henkilönostimen kuljettajalla on oltava sen käyttöön työnantajan antama kirjallinen lupa. Työnantajan on ennen luvan antamista varmistettava, että kuljettajalla on riittävät kyvyt ja taidot työvälineen käyttämiseen”.

Toinen merkittävä uudistus on asetus 25 §, jonka mukaan ”Teleskooppi- ja nivelpuominosturin henkilönostoko-

rissa työntekijän on käytettävä henkilökohtaisia putoamissuojaimia”.

Työsuojaeluhallinto on julkaissut uuden henkilönostimien turvallisen käytön oppaan joka on luettavissa osoitteessa: http://tyosuojaelujulkaisut.wshop.fi/documents/2009/02/TSO_31b.pdf

Uudet asetukset löydät kokonaisuudessaan osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20080403>

MARKUS BERG

Työehtosopimukset koetaan vaikeaselkoisiksi

■ Pienillä työpaikoilla sekä työnantajat että työntekijät suhtautuvat ammattiyhdistystoimintaan myönteisesti, mutta työehtosopimusten tuntemuksessa on molemmilla osapuolilla puutteita, todetaan SAK:n julkaisemassa Edunvalvonnan arkea pienillä työpaikoilla vuonna 2008 -raportissa. Selvityksessä tarkastellaan yhteistoimintaa ja työntekijöiden edunvalvontaa pienillä, alle kymmenen henkeä työllistävillä työpaikoilla. Tutkimusmenetelmänä oli teemahaastattelu, joissa kuultiin yhteensä 60 työntekijää, työnantajaa ja ammattiliittojen toimitsijaa. Esimerkkityöpaikat ovat siivous- ja sosiaalipalvelualalta sekä puusepänteollisuudesta.

Enemmistö työpaikoista täytti useita hyvän työpaikan tunnusmerkkejä: työnantaja arvostaa työntekijöitä ja heidän työpanostaan, keskusteluyhteydet ovat hyvät, työehtosopimuksen noudattaminen on itsestäänselvyys, työpaikka on koulutusmyönteinen, työpaikalla on yhteishenkeä ja työntekijöiden vaikutusmahdollisuudet omaan työhönsä ovat aitoja.

Arjessa ongelmia aiheutti työehtosopimuksien tulkitseminen. Haastatteluissa toivottiin, että työehtosopimukset laadittaisiin siten, että jokainen pienen työpaikan työntekijä ja työnantaja pystyisivät ne vaivatta ymmärtämään.

Etenkin niin sanotun silpputyön yleistyminen edellyttää ammattiyhdistysliikkeeltä erityistoimia neuvonnan, työttömyysturvan ja sosiaalietuuksien kehittämisessä. Silpputyöllä tarkoitetaan työtä, jossa työntekijä kutsutaan toistuvasti lyhytaikaisille, työttömyyden katkaiseville työkeikoille.

SAK/viestintä

KOLUMNI

Mestareiden liigaa Helsinki-Vantaalla

Jalkapallokausi alkaa olla kiihkeimmillään Euroopassa. Parhaimmat joukkueet, yleensä ne samat, ovat enää cup-kilpailuissa mukana. Tämä tuskin on sattumaa. Ratkaisevat ottelut ovat nurkan takana. Vedonlyönti- ja sohva-analyttikot kautta maailman pohtivat, mitkä ovat ne tekijät, jotka lopulta erottavat mestarijoukkueen mestarillisista joukkueista. Onko se valmentajan taktinen oivallus, ylivoimainen ottelutempo, vai jotain muuta? Useiden tärkeiden tekijöiden joukosta löytyy kaksi, jotka toteutuvat käytännössä aina. Menestyvää ryhmää ei hetkessä rakenneta, eikä pokaalia voi ostaa. Media rummuttaa tähtipelaajien ja valmentajien siirtoja ja palkkoja. Valokeilasta sivussa huoltajat, fysioterapeutit ja vasen pakki jatkavat vuodesta toiseen huomattavasti pienemmällä palkallaan menestyksen takuumiehinä. Heidän osaamisensa, ja sitoutumisesta syntyvä motivaationsa on pohja, jonka varaan menestystä voi rakentaa.

Northport on julistanut tahtonsa olla pelikenttänsä paras 2010. Toivon, että se todella haluaa, ja saa olla sitä. Kuten jalkapalloilussa, on maapalveluissakin ammattitaitoinen ja riittävä henkilökunta tämän kunnianhimoisen vision välttämätön kulmakivi. Tehokkuutta kentälle on Nopossa tavoiteltu viime vuosina mitä moninaisimmilla taktikoilla. Ei voi sanoa, että aina olisi onnistuttu. Pitkäjänteisyys on kovin usein jäänyt paitsion puolelle. Pilli on soinnut ennen kuin peli on päässyt edes vauhtiin. Onko meillä ollut liian kiire saada peli uomiinsa? Kun peli ei ole kulkenut on tehty johtopäätelmiä ja ratkaisuja,

Markus Berg

jotka ovat kääntäneet jo lukkiutuneen tilanteen takalukkoon. Parhaat valmentajat valitsevat joukkueensa pelitavan joukkueen vahvuuksien mukaan, eivätkä härkäpäisesti yritä jotain selasta, johon joukkue ei kykene.

Jalkapalloilun tapaan myös maapalveluissa vaikeuksien myötä ilmaantuvat paikalle neuvot, jotka eivät tunnu ymmärtävän koko pelin henkeä. He heittelevät neuvojaan ilmaan kantomatta vastuuta niiden seurauksista.

Selvää kuitenkin on, että jatkossakin mestari ratkaistaan kentällä eikä taktiikkapöydän äärellä.

MIKKO VILKE

Kirjoittaja on Suomen Siviililentoliikennevirikailijoiden Liitto ry 010 varapuheenjohtaja, sekä Nopon tarkin kolmenpisteenheittäjä ja Topon stydein donkkaaja. (P. Kähkönen huom.)

Ei mikään iltaruskon asema

Ilmailussa näkyvät talouden vaikutukset nopeasti. Turun lentoasemalla on muutoksia ollut jo ennen nykyistä taantumaa runsaasti. Muutosta kuvaa erinomaisesti, että vuonna 1986 lentoasemalla työskenteli yli 70 finnairilaista – nyt ei yhtään.

■ Finnairin Turun kaupunkitoimisto siirrettiin vuonna 1998 kentälle. Työntekijöiden toimenkuva laajeni liikenteen hoitamiseen. Finnair Ground Handling-liiketoimintayksiköstä syntyi sittemmin Northport Oy – ja osa työntekijöistä jäi ilman työtä. Northportin palveluksessa olleet RTG:lle siirre-

tyt Turun lentoaseman työntekijät, 14 vakituista ja 3 osa-aikaista, sanottiin irti 1.9.2008 alkaen. Heistä vain kolme pääsi Inter Handling Turku Oy:hyn, ja samaten vain muutama Airpron palvelukseen. Finnair Cargon Turun rahtiterminaalin helmikuussa ilmoitettu sulkeminen on puolestaan johtanut

Turun lentoliikenteellä on perinteitä

■ Turussa lentoliikenne alkoi 1920-luvulla, jolloin Ruissalosta lennettiin Tukholmaan vesitasoilla. Artukaisten kentän toiminta alkoi 1935. Se oli Suomen ensimmäinen siviililentoasema, ja maailman pohjoisin maalentokenttä. Ruskon kuntaan valmistui kenttä 1955, alue tuli osaksi Turun kaupunkia 1957. Uusi matkustajaterminaalial valmistui 1978, sitä uudistettiin ja laajennettiin nykyiselleen 1999. Rahtiterminaalial valmistui 1990-luvun alussa, uusi rahtiterminaalial saatiin 2003. Keväällä 2008 avattiin vanhan matkustajaterminaalial tiloihin halpalentoyhtiöille suunnattu matkustajaterminaalial.

terminaalial neljän työntekijän irtisanomiseen.

SAS aloitti Turun liikenteen 1985. Yhtiön Turun toimisto siirtyi kentälle 1986 ja oma maapalvelu alkoi 1998. Tällä hetkellä SAS Ground Services Finland Oy:n ISS-yhtiön kanssa aloitetut järjestelyt merkinnevät töiden siirtymistä sille Turussakin. Tämän ei pitäisi kuitenkaan aiheuttaa työpaikkojen menetystä.

Uusin yhtiö Inter Handling Turku Oy

Finavian omistama Airpro Oy Ground-handling hoitaa suuren osan paikall-

Työsuojeluvaltuutettu Kasimir Sääksmäki ja pääluottamusmies Kim Eklund.

lisistä lennoista. Maapalveluyrityksiä ovat myös Touch n'Go Oy, sekä uusimpana Inter Handling Turku Oy, joka oli vuodenvaihteeseen asti Turku Handling Oy. Sen toiminta alkoi 1.9.2008, ja se tarjoaa kattavat maapalvelut Finnairin ja Finncomm Airlinesin Turun ja Helsingin välisille lennoille, sekä charterlennoille. Inter Handling Groupiin kuuluvat Turun, Porin ja Helsingin yksiköt.

Yhtiön Turun pääluottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu valaisivat osaltaan nykytilannetta. Naantalissa asuva pääluottamusmies **Kim Eklund**, 26 on kuormaaja. Työsuojeluvaltuutettu

Kasimir Sääksmäki 24 on liikennevirkailija. Hän on kotoisin Karjaalta, mutta kotikaupunki on ollut vuodesta 2004 Turku. Viikossa heille on varattu neljä tuntia luottamustehtävien hoitoon, toistaiseksi se on riittänyt.

Lentoja tulee ja menee

Vuonna 2001 muumien viralliseksi lentoasemaksi nimetty Turun asema on ollut matkustajamääriltään maan viidenneksi suurin. Kiireisimpinä päivinä sieltä lähtee vajaat 20 lentoa päivässä. Suoria lentoja on Helsinkiin, Tukholmaan, Kööpenhaminaan, Gdanskiin,

sekä Tampereen kautta Ouluun. Suoria lentoja on myös Mallorcalle ja Thaimaahan. Uusin reitti on Wingo Xpressin 16. maaliskuuta aloittama lentoyhteys Tampereelta Turun kautta Tukholmaan Bromman kentälle. Yhtiö käyttää ruotsalaisen charter-lentoyhtiö Avitrans Nordicin koneita. Reitin tulevaisuus on epävarma, Wingo jatkaa kuitenkin lentoja reitillä Turku-Tampere-Oulu normaalisti.

Tammikuussa matkustajia oli Turun lentoasemalla 19 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna. On siis luultavaa, että edellä esitetty muutosruljanssi vain kiihtyy. Ilmapiiri on Turussakin

*Rajut muutokset
Turun lentoaseman
maapalveluissa ovat
olleet arkipäivää.
Jatkuvuuden
juhlapäivääkin voisi
välillä viettää.*

Arto Kujala

odottava. Inter Handling Turussakin on ollut puhetta säästöistä ja mm. neljän henkilötyövuoden vähentämistarpeesta, mikä saattaa aluksi toteutua lomautuksina. Niidenkään riittävyttä ei taata. Vaikka tilanne onkin jatkuvasti epäselvä, firmojen työntekijöiden väliset suhteet ovat pääosin säilyneet hyvinä, toki keskinäistä kilpailuakin esiintyy.

Työstä ennen ja nyt

Liikennevirkailijan työ on muuttunut melkoisesti siitä, kun allekirjoittanut sitä teki. Kasimir kertoo lentolippujen syntyvän lähtöselvitystiskillä tarvittaessa. Koneiden selvitys tapahtuu Bangkokissa, ja sitä täydentää Suomen päässä uusi Altea-lähtöselvitysjärjestelmä. Erillistä koneselvitystilaa ei enää

ole. Muualta saatuja kuormausohjeita pitää toisinaan muuttaa paikallisesti. Kuormaus toimittaa koneeseen tarvittavat dokumentit.

Vanhasta rutiinista on muistona, että työ on edelleen ulkoasemien tapaan usein pätkätyötä, ja kaksiosaisia vuoroja on paljon. Työ voi alkaa jo viideltä aamulla ja keskeytyä yhdeksäksikin tunniksi, jonka jälkeen tullaan tekemään ilta- tai yötunteja. Liikennetietä on haaste työvuorosuunnittelulle.

LogiCity voi yhdistää kuljetukset ja tuotannon

■ Turun kaupungin **Pilot** (Promoting Intermodal Logistics Operations in Turku) **projektin** LogiCity-suunnitelma antaa toiveita jatkosta. Lentoaseman ympärille rakentuvan LogiCityn tarkoitus on yhdistää kuljetuksia ja erilaisia teollisuuden yrityksiä. Puolen miljoonan neliömetrin alue sijaitsee meri-, raide-, maantie- sekä lentoliikenteen solmukohdassa ja tulee olemaan Suomen suurin logistiikkakeskus, jossa tavarat jalostuvat huipputeknisen teollisuuden avulla vietäviksi erilai-

sin kuljetuksin aina Aasian perukoille.

Kuljetuksien ja tuotannon etujen yhdistämiseen ja maksimointiin liittyvän LogiCity-projektin tavoitteisiin voidaan hyvinkin päästä, koska esim. Kaukokiito on jo sijoittumassa lentoaseman eteläpuolelta vuokraamalleen alueelle, jonne nyt rakennetaan liikenneterminaalia. Aloitteita ja kapasiteettia siis riittää. Taloustilanne kuitenkin viivästyttää firmojen suunnitelmien toteuttamista.

Rahtitoiminnastako pelastus?

Finnair Cargo siis sulkee, mutta rahtitoiminta ei Turussa ainakaan heti lopu. Useat kansainväliset kuljetusyritykset, kuten TNT Express, ovat lisäämässä Suomen rahtilentojaan Turkuun. Syksystä 2008 lähtien on lennetty pika-rahtilentoja päivittäin Turun ja Belgian Liegén väillä. Seuraavaksi TNT avaa reitin Turusta Tallinnaan. Reitti tuo lisää työtä ja luonnollisesti lisää TNT:n henkilöstön määrää.

DHL, maailman johtava pikarahtiyritys, on myös käynnistänyt päivittäiset lennot Turun ja Euroopan lajittelukeskuksensa Leipzigin välillä. Lisäksi UPS, maailman suurin asiakirja- ja pakettijakeluyritys, hoitaa Turussa huolintaa ja ulkomaankuljetuksia.

TUOMO OKSANEN

Oman Maon mukaan

Tarinan mukaan sukeutui kerran Charles de Gaulle ja Mao Zedongin välille keskustelu. Kyömynenistä vanhin, jo valkoinen, siinä moitiskeli suurinta ruorimiestä kristittyjen vainoamisesta kaikkein edistyksellisimmässä valtiossa. Tähän lempeäkasvoisin uimamaisteri tokaisi kristinuskon olevan länsimaista hapatusta, ja siten tyystin vierasta Kiinan ikiaikaiselle kulttuurille. Johon sammakonreiden-syöjä postuloi puolestaan, että hänen tietojensa mukaan ei Jeesus maallisen elämänsä aikana vieraillut Euroopassa, kun taas Marx ei sieltä koskaan poistunut.

Tämän anekdootin sanailu paljastaa selvästi, että de Gaulle ei ollut Hankenian käynyt. Hän oli hankkeissa mukana ainoastaan Ecole supérieure de guerra, so. kaikista paras sotakoulupohjalta. Suomalaisista samassa opinahjossa oli muuten karkaistu päämajoitismestari Airo, joka yllätti eduskunnassa kansanedustajatoverinsa kannattamalla pontevasti asehankintojen suorittamista Neuvostoliitosta.

Tosin perustelu: ”sieltä me olemme ennenkin edullisesti hyvää tavaraa saaneet”, salpasi kaikkein bilateraalisimmat hengitykset.

Ihmisoikeuksien änkeäminen osaksi ulkopoliittikkaa on ajatuksena yhtä mielletön kuin vaikkapa ulkopoliitiikan liittäminen osaksi ulkomaankauppaa. Suomen valtio tai sen yritykset eivät koskaan tule noudattamaan tällaista aasien strategiaa. Kolmas tiemme on toinen. Ensin pitää selvittää kohdemaan bruttokansantuotteen kasvupotentiaali, ja sitten virittää langaton verkko, jota kokiessaan saa saaliiksi paperikoneen.

On toki mahdollista, terapeutista ja eduksi bisnekselle silloin tällöin harjoittaa hiukan paheksuntaa sortoa kohtaan. Kohde tulee kuitenkin valita niin, että siellä ei ruoho kasva (Darfur), se on syöty (Pohjois-Korea) tai infrastruktuuri on ammuttu niin tohjoksi, että uusi gsm-wlan-wap ei ole päällimmäisenä mielessä (Afganistan).

Pitäisi se jo viimeisenkin karvapään käsittää, että Suomen tehtävä kansainvälisissä konflikteissa ei ole toimia tuomarina, vaan konsulenttina.

”

*Se kulkee suvussa.
Jo 400-vuotta
sitten kaukainen
esi-isäni Galileo
Bardy näki tähtiä
ja totesi: ”se pyörii
sittenkin”.*

OSA 8.

KUOLLEEN TALON MIES

Tästä alkaa suunnaton paradoksin Venäjä. Käsitykselle liian suuri manner, joka peittää alleen kuudenneksen maapallosta ja jota yksitoista aikavyöhykettä siivilöi. Bysanttilaisten palatsien loiston ja vankiloiden saastaisen mielivallan sivilisaatio. Taiteen, tieteen, musiikin, ja kirjallisuuden supervalta, jonka reunasuolla luontoäidin mykkä lapsipuoli Suomi asustaa. Orson Wellesiä vapaasti lainaten: mitä on tuottanut Sveitsin veljellinen rakkaus, viisisataa demokratian ja rauhan vuotta? Käkikellon. Äiti Venäjällä kaikki on toisin.

■ **Fjodor Mihailovits Dostojevski** syntyi Moskovassa, nykyisin käytettävän kalenterin mukaan, marraskuun 11.päivänä 1821. Isän **Mihail Andrejevitsin** puolelta hänen sukunsa oli venäläistyneitä ukrainalais-puolalaisia maalaisaatelisia. Äidin **Maria Fjodorovnan** suku oli kohtuullisen varakkaita kauppiaita. "Patriarkaainen" lääkäri-isä oli seitsemälle lapselleen, seitsemälle palvelijalleen, lähes sadalle sielulleen(maaorjalleen) ja ainoalle vaimolleen ehdoton kotityranni, jonka aseman juoppouden kirous teki naurettavaksi. Tämä ailahtelevainen nero oli kasvattajana juuri sellainen, jonka metodien seurauksena syntyy psykologisen romaanin käsitteen luoja tai heikkomielinen houkka. Esimerkiksi heidän maaseutuasunnollaan kesää viettäessään piti lasten olla kärpäsjahdissa sillä aikaa kun isukki otti iltapäiväkokokset. Ja voi sitä

kurjaa, joka päästi hyönteisen nukkujanenälle, sillä syyllinen kyllä saatiin selville pitkän ja armottoman kuulustelun kestäessä. Kosteaan ruohikkoon eivät pikkupojat saaneet poiketa temmeltämään, mutta heidän oli sopivaa seurata isän itsemurhalla uhkailu -istuntoja, puku päällään vaiti, ja kuunnella äidin rukoilua, että rakkain ei päiviään päättäisikään. Paljon kärsineen äidin päivät päättyivät ensin, jo 1837. Tämä onneton tapahtuma sekoitti lopullisesti perheensä. Tosin se myös mahdollisti vanhimpien poikien Mihailin ja Fjodorin muuton opiskelemaan Pietariin.

Pääkaupungin vaaleat yöt

Pojat pyrkivät sisään sotilasakatemiaan insinöörin oppiin, mutta vain Fjodor läpäisi kokeet. Isoveli jatkoi matkaansa Baltiaan, jättäen pikkuväljen möykky

rinnassaan suurkaupunkiin. Elämä asetui hiljalleen uomiinsa kasarmi-elämätavan ikuisessa yksitoikkoisuudessa. Dostojevski menestyi opinnoissaan kohtuullisesti ja keräsi ympärilleen jopa ensimmäisen kirjallisen piirinsä.

1839 seurasi kuitenkin isku. Isä oli ajautunut sanaharkkaan peltotyöläistensä kanssa, jotka pahoinpitelivät isäntänsä kuoliaaksi. Tapahtumien kulku oli kuitenkin epäselvä, ja syylliset jäivät osoittamatta ja siten myös rankaisematta. Pääsyyllisenä isänsä kohtaloon poika piti itseään, joka oli hylännyt vanhan mieleltään järkkyneen miehen. Luonnollisena rangaistuksena itselleen hän hurvitteli sileäksi yksintöin saamansa perinnön. Tosin Dostojevski oli kohtuuden mies päihteiden käytössä, eikä huonomaineisten naistenkaan seura ollut hänen mieleensä. Hän pani elämän risaiseksi käymällä katsomassa

◀ **Olettakaamme, että voisit tuoda ihmiskunnalle ikuisen onnen, rauhan ja tyydytyksen, mutta tämän saavuttaaksesi sinun pitäisi kiduttaa kuoliaaksi vain yksi pieni lapsi. Olisitko valmis sen tekemään? Dostojevski asettaa idealistit perimmäisen kysymyksen äärelle.**

kaikki mahdolliset teatteri- ja oopperanäytökset, joita Pietarissa toimeenpantiin. Ja niitä riitti. Tässä vaiheessa hän otti myös ensi askeleet todellisen paheensa kanssa, joka oli ajaa hänet perikatoon. Nimittäin uhkapelien.

Köyhää väkeä viedään Siperiaan

Dostojevski oli aloittanut kirjallisen toimintansa jo opiskeluaikanaan. Nyt kun hän oli vapaa, oli mahdollista omistautua intohimolleen täysin. Opintonsa hän saattoi sentään loppuun, mutta ainoastaan puolella sydämellä. Ensin Dostojevski yritteli kääntäjänä ja runoilijana. Sitten humoristina. Mutta vaikka hän tunsikin ja ymmärsi perin pohjin **Puskinin** ja **Gogolin** tuotannon, oma ääni löytyi vasta Pietarin vuokratasareiden värikästä elämää kuvatessa. *Köyhää väkeä* ilmestyi 1846 ja aiheutti kirjallisen sensaation. Tällä äkillisellä julkisuudella oli suuri vaikutus Dostojevskin persoonaan. Honottavalla äänellä puhuvasta, naisten seurassa punastelevasta ja miesten seurassa leikistä kiivastuvasta, sosiaalisesti kaikin tavoin epävarmasta hahmosta sukeutui sliipattu salonkileijona. Hän seurusteli tasavertaisena kirjailijoiden kanssa, joita oli vielä äsken etäältä palvonut. Kirjallisten illanviettojen kestäessä tapahtui Pietarin palatsien paksujen verhojen takana kaikenlaista pikanttia, uskallettua.

Vuosisadan alkupuolella oli Napoleonin kutistuneen armeijan perässä kiitänyt Venäjä pistimien kärjissä läpi Euroopan, ja kotiin palattuaan tuonut mukanaan vallankumouksen siemenen. Se siemen oli kyllä sittemmin kiitänyt samaa vauhtia Siperiaan, mutta Euroop-

palaisista vapauden aatteista kohistiin suljettujen ovien takana. Dostojevski liittyi *Petrasevskin*-piiriin, vaikka olikin sekä nuorena, että erityisesti vanhempana isovenäläinen konservatiivi. Tämä romanttisten vallankumouksellisten salaseura toimi niin taitamattomasti, että sen jäsenistä valtaosa oli Tsaarin salaisen poliisin provokaattoreita. Dostojevski vangittiin ja tuomittiin kuolemaan, joka kuitenkin muutettiin pakkotyöksi. Mutta vasta sen jälkeen kun tuomituille oli annettu viimeinen voitelu, sekä seisotettu teloituskomppanian edessä. Seuraavat vuodet Dostojevski vietti pakkotyössä Omskin kaupungin lähellä, ja karkotettuna sotamiehenä nykyisen Kazakstanin ydin- ja avaruuskoealueella Semipalatinskissa. Venäjälle Dostojevski palasi kymmenen vuotta myöhemmin 1859 ukkomiehenä.

Kellariloukon pelurin rikos ja rangaistus

Kirjailijan tuomion kestäessä oli Venäjällä tapahtunut muutoksia. Keisari Nikolai I oli kuollut ja hänen poikansa

Aleksanteri II noussut valtaistuimelle. Monen pysähtyneen vuoden jälkeen muutosten tulva pyyhki yli maan. Suurin niistä oli 1861 toteutunut maaorjuuden lakkauttaminen. Kävi kuitenkin Venäjän historiasta tuttu ilmiö. Kun satoja vuosia suljettuina olleet suut lopulta aukenivat, ei niitä enää saatu tukittua. Dostojevski ryhtyi toimittamaan veljensä kanssa Aika-nimistä lehteä, jossa ilmestyi uusi romaani *Sorrettuja ja Solvattuja*, sekä omaelämäkerrallinen teos *Muistelmia kuolleesta talosta*.

Huolimatta kaikesta ahkeruudesta, ja erinomaisesta suunnitelmasta tervehtyä taloutta pelaamalla, Dostojevskin vähäiset tulot eivät riittäneet. Edes uuden kirjallisen suunnan löytyminen *Kellariloukko* teoksessa ei tilannetta kohentanut. Vaimon, Maria Isaevan terveys rakoili, samoin paheni hänen oma kirouksensa ja siunauksensa, epilepsia. Sairaus, joka vielä tuohon aikaan oli parantumaton ja selittämätön, ja jonka kohtausten kestäessä taikauskoinen Dostojevski uskoi puhuvansa enkelien kanssa. Vuoden 1864 henki-

Laidat kii ja laukauksia

■ Klassikkosarjan kansainvälisessä osassa yritetään liikkua kattavasti kirjallisesta kulttuurista toiseen, siksi mukaan on valittu Venäläisistä mestareista vain Dostojevski. Tämä on huutava vääryys. Kun esitin Suomalaisten kirjailijoiden ykkösketjun Unioni-lehdessä 5/2008, tulee hakematta mieleen ”punakoneen” vastaava.

Näillä mennään: ykkösketju on hirmuinen *Dostojevski, Tolstoi, Pushkin*. Nopeutta, röyhkeyttä, vaihtoehtoja ja massaa. Siniviivalle tuo tulivoimaa tykistön kapteeni *Solzhenitsyn*, ja uhrimieltä yllätysnimi *Ahmatova*. Koko vitjalla on ensikäden tietoa ihan oikeiden laukausten eteen heittäytymisestä. Maalissa on aina luotettava *Tshehov*. Kakkonen pitää yllä vauhtia ja pelihuumoria: *Gontsarov, Gogol, Bulgakov*. Joukkueen taso on niin käsittämätön, että nobel-kirjailija *Brodsky* on vasta seitsemäs puolustaja, ja *Gorkin* kisapassia ei ole edes leimattu.

Jos MM-jääkiekon kestäessä jää aikaa, suosittelen näitä veijareita seuraksi Tanssii tähtien kanssa-ohjelman sijasta.

nen isku oli täydellinen, kun vaimon lisäksi kuoli myös rakas liikekumppani-veli Mihail. Dostojevski pakeni suruaan ja velkojiaan ulkomaille. Olisi kenties kannattanut paeta jonnekin muualle kuin kasinoistaan tunnettuun Wiesbadeniin Saksaan. Murhetta lievittämään saapui Paulina Suslova, joka itse asiassa oli lievitellyt sitä jo jonkin aikaa vaimon hengissä ollessa. Rahattomana ja synnintunnonaan, epäluotettavan rakastajattaren taas kerran hylkäämänä, rajun kohtauksen jälkeen sai Dostojevski ilmestyksen kaltaisen ajatuksen. Entä jos ratkaisisi kaikki ongelmansa yksinkertaisesti ryöstämällä ja murhaamalla velkojansa? Mihin ihmiskunta tarvitsee näitä pahoja ihmisiä, jotka tuotta-

vat niin monelle harmia? *Rikos ja Rangaistus*, koko maailmankirjallisuuden kruununjalokivi sai muotonsa vuotta myöhemmin.

Kriitikkojen haltioituminen ei rahaksi muuttunut. Epäonnistuneet afäärit sitoivat Dostojevskia jatkamaan kuu-meista kirjoitustyötään. Aikaa säästääkseen kirjailija palkkasi *Pelurit*-romaanin tekoa varten avukseen nuoren pikakirjoittajattaren Anna Snitkinan. Kirjoitustyö sujui nuoriin silmiin katsellessa hiukan liiankin ripeästi. Lopulta taiteilija kuitenkin rohkaisi mielensä ja kosi. Dostojevskin toinen avioliitto oli onnellinen. Annan elämänuskoinen tasaisuus rauhoitti demoniensa riivamaa kirjailijaa.

Riivaaja

Dostojevskin varallisuus oli kerta kaikkiaan huvennut nolleen. Toivoton taiteilija perheineen joutui taas jättämään kotimaansa, oleskellen lähinnä Saksassa ja Sveitsissä. Tällä kertaa vapaaehtoinen karkotus venyi neljän vuoden mittaiseksi. Myös talousongelman ratkaisukeinot olivat jo aiemmin koetellut. Vaimonsa kihlasormuksen ja korvakorut pelattuaan teki Dostojevski kertakaikkisen stopin. Pelihimon pohja oli tullut vastaan. Hän jätti rulettipöydän koskaan palaamatta. Ulkomailla oleskelun aikana ilmestyi 1868 Dostojevskin suurista romaaneista *Idiootti*, joka teiltiin pystyyn. Kirjamarkkinoilla sitä vastassa oli samoihin aikoi-

Karamazovin Veljekset

■ *Karamazovin Veljekset* jäi Dostojevskin viimeiseksi romaaniksi. Hän aloitti sen kirjoittamisen joskus vuoden 1877 tienoilla, samoihin aikoihin kun luopui *Kirjailijan Päiväkirjan* toimittamisesta. Tarkalleen ottaen kirja on vain kohtuullisen vuolassanainen johdanto laajempaan teokseen, jota Dostojevski pohdiskeli. Tämän keskenjääneen suunnitelman työnimi oli *Erään suuren syntisen elämä*.

Valmisteluja oli siis jo tehty, mutta varsinaisena avaimena tähän syystäkin vaikeana pidettyyn romaaniin voidaan pitää kahta tapahtumaa 1878. Ensin Dostojevski, joka oli maineensa huipulla, kutsuttiin keisarikunnan tiedakatemiaan Venäjän kielen ja kirjallisuuden osaston jäseneksi. Tämä huomionosoitus hiveli vaikeiden vuosien jälkeen tavattomasti. Paitsi, että se sementoi Dostojevskin maineen jo aikalaisten silmissä, se myös selvitti taloudelliset huolet lopullisesti. Kesken tämän keventyneen elämän tapahtui kauheita. Dostojevskin poika Aljoshan sai poikkeuksellisen rajun epileptisen

kohtauksen ja kuoli tajuihinsa palaamatta. Isäkin piinannut perisyntin aiheuttama sairaus vei pois lapsen, joka oli lähes enkeli vielä. Murtunut kirjailija julisti: ”Viattomuus on pelkkä sana. Jokainen meistä on syyllinen kaikkien edessä, kaikkien puolesta ja kaikkeen”. Kuten ennenkin hän pakeni yksinäisen työnteon maailmaan. On mahdotonta sanoa pitkö teoksen kirjoittaminen itse asiassa kirjailijaa vielä kolme vuotta hengissä, vai hupenivatko siihen loputkin voimat.

Dostojevskin tuotannossa, myös Karamazovin Veljeksissä, viattomat, usein lapset, joutuvat kaikenlaisten iljettävyyksien kohteeksi. Tämä synnytti jo aikalaisissa kysymyksiä ja tietysti huhuja. Oliko Dostojevski, kuten hienosti sanotaan, viettimaailmaltaan abnormi? Syytöstä ei ole voitu todistaa, sen kummemmin kuin kumotakaan. Dostojevskin kirjallinen maailma, jota ei tietenkään voi täysin erottaa hänen reaali maailmastaan, rakentuu kollektiivisen synnin ja armon ympärille. Viimeisellä tuomiolla tuomitaan sen

mukaan, mitä te teitte yhdelle näistä vähimmistä, sen te teitte minulle. Lapsiin kohdistuvat rikokset kuohuttavat kaikissa ihmisyyhteisöissä, ja nostavat esiin kiivaan koston mentaliteetin. Dostojevski, kahlevanki itsekkin, jättää kuitenkin tuomitsemisen ja armahtamisen Jumalan tehtäväksi. Hänen kirjojensa henkilöt, nämä pyhimykset ja irstailijat, ovat itse asiassa kaikki samaa hahmoa. Ne ovat moniäänisiä kudoksia ihmisen sielun ja mielen äärimmäisistä ulottuvuuksista. Kaikki paha ja hyvä mikä tapahtuu, tapahtuu kaikissa meissä.

Dostojevskin maailma on monisyinen, eikä tyhjene lopullisesti koskaan. Aina jää tilaa väitteille ja uusien kerroksien löytö. Luultavasti juuri tästä syystä eräs toverini tapasi jättää Karamazovin Veljekset yöpöydälleen auki lähtiesään humanistisen tiedekunnan rattoihin illanviettoihin. Pitäähän sitä aamu-yöllä olla ylösrakentavaa keskusteltavaa mahdollisen seuralaisen kanssa. Vai halusiko tämä aito-dostojevskiläinen niljake vain esiintyä sivistyneempänä kuin olikaan?

hin ilmestynyt Tolstoin *Sota ja Rauha*, siis kovin mahdollinen kilpailija.

Nuivaan kritiikkiin kyllästynyt, ja Ranskan Preussin sodan järkyttämä Dostojevski aloitti kiivaan taistelun kotimaansa radikaaleja vastaan. Hän kaipasi takaisin oikean uskon ja mustan mullan maahan, jota intellektuellien myrkynkylvö ei ole turmellut. *Riivaajat* julkaistiin 1872. Se on kauhea profetia niistä konnista, jotka valelivat Venäjän verellä vain 40 vuotta myöhemmin.

Narri kartanon valtiaana

Paluun jälkeen Dostojevski kunnostautui lähinnä konservatiivisena kansalaiskeskustelijana. Hänen apokalyptiset ja paksua isänmaallisuutta uhkuvat kirjoituksensa julkaistiin *Kirjailijan Päiväkirjana*. Blogi oli suosittu aina hallitsijan palatsia myöden, ja toi helpotuksen akuuttiin rahapulaan. Itse asiassa vaimon ryhdyttyä kirjailijan asiainhoitajaksi alkoivat ruplat muutenkin pyöriä oikeaan suuntaan. Julkisuus kuitenkin tuntui vastenmieliseltä, ja kirjailija päätti 1877 lopettaa kirjailijan päiväkirjan ryhtyäkseen valmistelemaan viimeistä suurta teostaan. *Karamazovin Veljekset* ilmestyi 1880. Pian ilmestymisen jälkeen Dostojevskin alun alkaenkin heikko terveys petti. Maailman kirjallisuushistorian viiden tärkeimmän kirjailijan joukkoon kuuluva mestari nukkui pois kotonaan helmikuun alussa 1881.

JM KOSKINEN

Tätä juttua varten luin:

- Dostojevskin tuotantoa laajasti, aikaa meni enemmän kuin Väryksellä.
- Henri Troyatin Dostojevskin elämäkerran, suosittelen.
- Mihail Bahtinin Dostojevskin poetiikan ongelmia, enkä tajunnut siitä yhtään mitään.
- Vaivuin metafysiisiin maailmoja syleileviin, Venäläisiin tunnelmiin. Olen parantunut.

FACEBOOK EVENT

THE 6TH OFFICIAL
**AIRPORT
 CREW PARTY 2009**

AT CIRCUS (KAMPPI, HELSINKI)
 THU 28.5. 7PM-1AM

Ikkunapaikka

STAFFPOINT

Sampo

Pankki

CIRCUS

MENOSTA
VASTAAVAT:

PINTURIST

WWW.PINTURIST.FI

JONES BROS

WWW.JONESBROS.COM

BODYPAINING

+ SPECIAL GUEST

ENNAKKOLIPULLA
MONOTTAMATTA
SISÄÄN

LIPUT 12€

LIPUNMYNTI:
 - AIRPRO TRAVEL SERVICES 24H 0600 03360 (1,46€/MIN+PVM)
 - FINAVIA/PALVELUNEUVOT 09 3277 3103
 - HUHLAISÄNTÄ MAX 040 555 0737

Ensin portaat särjettiin

■ Ja nyt on muurin aika. Sillä hyvät aikeet ja kansalaiskunnan turmeleva Airport Crew Party on taas täällä.

Jos siis serotoniini-tasosi on riittävän alhainen. Ota riski ja saavu 28.5.2009 iltaselä Helsingin Kampissa Narinkkatorilla osoitteessa Salomoninkatu 1-3 sijaitsevaan sirkukseen (The Circus). Teltassa sinua odottavat elävät tykinkuulat, voimamiehet, ja jos flaksi käy, parrakkaat naiset. Tirehtöörinä toimii jäljittelemätön, tuomionsa huonolla käytöksellä puolittanut, jokaisen äidin toiveminiä Max Wuori. Kärmeenlumooja, joka ei ole antanut Monty Pythonille kasvoja, vaan aivan muun ruumiinosan.

Vinkki tosiammattilaisille: jos nyt aloitat, ei vappu 2010 pääse yllättämään puun takaa.

LEO PARTY

Hanaa kaakonkulmalta

Karjalasta kajahtaa

■ Etelä-Karjalasta kotoisin oleva Susanna Laamanen on IAU:n jäsen ja parasta aikaa omien biisien sävellykseen ja sanoituksiin keskittyvä muusikko. SAK:n kulttuuriapurahan turvin Susanna käy sähkökitaransoittoa Helsingissä, nykyisessä kotikau-pungissaan.

– Jossain vaiheessa omaa tekemistä on päätettävä, minkälaista musiikkia haluaa tehdä. Kotimainen rockmuusiikki on ollut aina se, mikä mua on ajanut eteenpäin. En silti yritä mahduttaa tekemääni musiikkia mihinkään ennalta määrättyyn genreen. Sävellän ja sanoitan täysin fiilispohjalta. Kuulija saa itse päättää, mihin sen lokeroi.

Susanna valmistui matkailualan restonomiksi hiljattain. Koko opiskeluajan hän toimi liikennevirkailijana Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Kitaran soiton Susanna aloitti reilut kymmenen vuotta sitten kotimaisen pop- ja rockmusiikin innoittamana.

– Jossain vaiheessa vain päätin, että on itekin alettava soittamaan. Oma kitara oli saatava, joten hankkiuduinkin töihin mansikanpoimijaksi. Palkkarahoilla sain ostettua akustisen Yamaha-kitaran. Siitä se sitten lähti. Myöhemmin sain lahjaksi sähkökitaran. Nykyisin kannan soittotunneille mukaan Les Paul -sähkökitaraa.

Soittotuntien lisäksi Susanna käy kansanmusiikkisoittotunneilla. Siellä ei kuitenkaan olla vielä sähkökitaraa soiteltu.

– Soitan kansanmusiikkitunneilla akustista kitaraa. Toivottavasti sähkökitarakin tulee kansanmusiikkiin mukaan. Sitähän se on, kansan musiikkia, joka muuttuu ja elää yhteiskunnan mukana.

Tulevaisuudessa Susanna aikoo opiskella matkailua. Musiikkiopinnot ovat myös unelmissa. Ihanteellisinta olisi saada molemmat yhdistettyä. Susannan tähtäimessä on Kulttuuriyrittäjyyden kansainvälinen maisteriohjelma.

VEESA SUNI

Susanna Laamanen Kuva-arkisto

Tuosta se lähtee.

SAK:n kulttuurirahasto jakoi 23 apurahaa

SAK:n kulttuurirahaston hoitokunta päätti vuoden 2009 kulttuuriapurahoista. Apurahojen yhteismäärä on 17 000 euroa ja ne jaettiin 23 saajalle. Hakijoita oli tänä vuonna 115 kappaletta.

Ilmailualan Unionin jäsen Susanna Laamanen sai 600 euron apurahan musiikin harrastamiseen.

SAK:n kulttuurirahasto on vuoden 2007 alusta lähtien toiminut Kansan Sivistysrahaston (KSR) yhteydessä erikoisrahastona.

*Mä dallaan Hagikseen
ja venttaan spåraa.
Klabbeissa on mulla
tonnin stiflat. Susanna
Tuomari Nurmion
jalanjäljillä.*

IAU:n nettisivut uudistuivat

Uusi joka arkipäivä päivittyvä ”Uutiset mediassa” -palsta takaa, että pysyt ajan hermolla.

■ Liiton uudistuneilta nettisivuilta löytyy kätevästi ajankohtaista tietoa ja uutisia ilmailualaa-, ay-toimintaa- ja ilmailualan työpaikkoja koskien.

Uusi palvelu ”Uutiset mediassa” kerää laajasti eri tiedotusvälineiden nettisivuilla olevia uutisia. ”Uutiset mediassa” -palsta päivitetään arkipäi-

visin ja kerralla on nähtävissä laaja kirjo viimeisimpiä uutisia.

Sivut jakaantuvat nyt neljään osaan. Ulkoasultaan piristynyt ja käytettävyyden suhteen paranneltu linkkivalikko on vanhalla paikallaan vasemmassa reunassa. ”Ajankohtaista” ja ”Uutiset mediassa” -palstat ovat kätevästi sivun

keskellä. Oikean reunan bannerit tarjoavat sivuston aihepiiriin sopivia linkkejä.

Käy tutustumassa sivustoon osoitteessa www.iau.fi ja anna palautetta sähköpostitse iau@iau.fi.

PEKKA KAINULAINEN

The image shows a screenshot of the IAU (Ilmailualan Unioni) website. Several callouts in red circles point to specific features:

- Top Left Callout:** "Ajankohtaista" -palsta löytyy IAU:n ja muiden järjestöjen tai yhteisöjen uutisia ja tiedotteita.
- Top Right Callout:** UUTTA: "Uutiset mediassa" on jokaisen ilmailualalla työskentelevän uutispalsta.
- Left Side Callout:** UUTTA: Linkkivalikko on muutettu ns. liukuvalikoksi.
- Bottom Left Callout:** Jäsensivut / IAU-Member ovat suljetut sivut jäsenistölle. Tunnukset saa iau@iau.fi sähköpostiosoitteesta tai olemalla yhteydessä liiton toimistoon.
- Bottom Center Callout:** Tutustu myös linkkeihin.
- Right Side Callout:** Oikean reunan bannereiden kautta löytyy paljon tärkeää tietoa.

The website layout includes a header with the IAU logo, a main content area with sections like "Ajankohtaista", "Uutiset mediassa", and "Liity jäseneksi", and a sidebar with a "Linkkivalikko" (link menu) and various banners for services like "turva", "IRKA", and "FONTANA".

SLT avasi omat kotisivunsa

Liiton suurin ammattiosasto Siviililentoliikenteen työntekijät ry avasi huhtikuussa omat kotisivunsa osoitteessa www.sltry.fi. Sivut on tehnyt Finnair Catering Oy:ssä työskentelevä kuljettaja-kuormaaja Jyrki Väyrynen.

■ Ammattiosaston kotisivuja oli puuhattu jo pitkään ja viimein yhdistyksen johtokunnassa käydyin keskustelun jälkeen Jyrki Väyrynen lupautui tekemään sivut. Kokemusta sivujen tekemisestä ja html- ym. koodaamisesta ei Jyrkillä juurikaan ole, mutta edullisilla ohjelmilla saa aikaan jo jotakin, hän kertoo.

– Sivujen taiteellisuus on amatööriluokkaa, Jyrki vähättelee, mutta hän toivoo informatiivisuuden ajavan koreuden edelle. Pyrkimys onkin ollut pitää ulkoasu mahdollisimman yksinkertaisena.

Tiedottamista, valokuvia, juttuja

Tärkeintä olisi saada sivut toimimaan lisätiedotuskanavana työpaikoille ja osastoille. Vuorotyön vuoksi edunvalvojat eivät tavoita vuorojensa aikana kuin

pienen osan henkilökunnasta. Sivuilla voi vierailla paikallisen tiedottamisen jäätyä kuulematta, loma-aikoina tai vain muistin virkistämiseksi.

– Varsinkin huonompien aikojen kolkutuksessa ovia, voivat paikalliset luottamusmiehet tiedottaa asioiden kulusta työpaikkakohtaisella osiolla, Jyrki sanoo ja jatkaa: – Lisäksi tulemme keräämään omaan toimialaamme liittyviä uutisia. Useimmat niistä ovat jokaisen saatavilla jo netistä, mutta kaikkia uutisia ei tarvitse hakea itse, vaan niitä löytää keskitetysti yhdestä paikasta. Yhteistyö viestinnässä IAU:n kanssa on tietenkin luonnollista.

Jyrki Väyrynen toivoo sivujen kävijöiltä kärsivällisyyttä, jos sivuille ei ilmesty koko ajan uutta sisältöä, koska ylläpito tapahtuu sivutoimisesti varsin

naisen työn ja elämisen ohessa. Palautetta ja kehitysehdotuksia otetaan myös auliisti vastaan.

– Joukossamme on varmaan hyviä tarinoitsijoita, jotka voivat lähettää juttuja sivuille. Lisäksi olisi mukavaa, jos sivuilla käyvät lähettäisivät valokuvia menneiltä vuosilta ja ilahduttaisivat niillä näin muitakin. Kuvien mukana voi laittaa pienen tarinan niihin liittyen. Olisi hauska kasata galleriat eri vuosikymmeniltä liittyen Helsinki-Vantaaseen ja sen työntekijöihin, Jyrki ideoi.

Monessa mukana

Jyrki toimii webylläpitäjän hommien lisäksi luottamusmiehenä ja varapääluottamusmiehenä **Ilkka Keron** ollessa lomailemassa. Ruumiinkulttuurin jäätyä viime vuosina vähemmälle, harrastusten painopiste on siirtynyt valo- ja videokuvauksen puolelle.

– Jälkimmäisestä olikin hyötyä kun työpaikalla päivitettiin ovikoulutusvideota Catering-kuormaukselle ja teimme uusille työntekijöille tarkoitetun Tervetuloa taloon -videon, Jyrki kertoo.

PEKKA KAINULAINEN

Pekka Kainulainen

Jyrki Väyrynen teki SLT:n kotisivut. Ne löytyvät osoitteesta www.sltry.fi.

Siviililentoliikenteen työntekijät Ry 012

■ Ammattiosastolla on reilu tuhat jäsentä, ja se on IAU:n suurin ammattiosasto. Sen jäsenet työskentelevät mm. Finnair Oyj, Finnair Cargo Terminal Operations Oy, Finnair Catering Oy, Inter Handling Oy, Northport Oy ja RTG Ground Handling Oy:n palveluksessa, erilaisissa kuormaus-, matkustajapalvelu- ja muonitus tehtävissä, niin Helsingissä kuin ulkoasemillakin Lounais-Suomea lukuunottamatta.

Ilmailualan Unionin jäsenristeily

Ilmailualan Unioni järjestää jäsenilleen kesäisen risteilyn Tallinnaan 28.8.–29.8.2009.

Risteilyn ohjelma

Perjantai 28.8.

- 17.30 Kokoon-tuminen Länsisatamassa
- 18.15 Buffet illallinen
- 18.30 M/S Baltic Princess lähtee
- Mukavaa yhdessäoloa

Lauantai 29.8.

- 7.00–10.00 Meriaamiainen
- 8.30–12.40 Maihin- ja laivaanousu Tallinnassa halukkaille
- 14.45 Buffet lounas
- 16.30 M/S Baltic Princess saapuu Helsinkiin

Risteilyn hinta on 50€ sisältäen matkat Helsinki-Tallinna-Helsinki (B2 hytti), päivällisen ja lounaan ruokajuomineen.

Ilmoittautuminen tapahtuu internetin kautta. Tarkemmat ohjeet ilmoittautu-

misesta annetaan 10.5. Ilmoittautumisen jälkeen tulee maksaa risteilymaksu 15.7. mennessä tilille OP Pankki 554128-150.

Risteily järjestetään kesäpäivien sijaan, joten tänä kesänä ei ole liiton kesäpäiviä.

UNIONIN ILMESTYMINEN 2009

Numero 3 ilmestyy 19.6.
aineisto toimitukseen 1.6.
Numero 4 ilmestyy 4.9.
aineisto toimitukseen 17.8.
Numero 5 ilmestyy 30.10.
aineisto toimitukseen 12.10.
Numero 6 ilmestyy 18.12.
aineisto toimitukseen 30.11.

ILMOITUSKOOT JA HINNAT (alv 0%)

koko sivu, 180 x 230 mm, 240 €
1/2 sivua, 180 x 115 mm, 120 €
2/6 sivua, 118 x 115 mm, 80 €
1/6 sivua, 57 x 115 mm, 40 €

KUVAKULMA

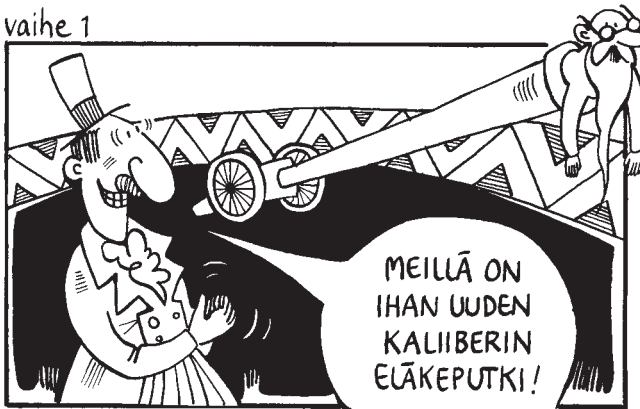

Ari Miettinen

IAU:n puheenjohtaja tuntee vastuunsa myös neuvottelukumppaneistaan. Matka etelärantaan RTG:n erimielisyyksiä ratkomaan taittui ambulanssilla.

SIRKUKSEN TYÖELÄMÄN UUDISTAMINEN TOTEUTETTIIN :

vaihe 1

vaihe 2

vaihe 3

Vaihe 4

© JM Koskinen & Sanna Kallio

Ilmailualan Unioni IAU ry

John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI

Puhelin: (09) 4785 71 (vaihe)

faksi: (09) 4785 7250

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.iau.fi

Puheenjohtaja	Juhani Haapasaari	(09) 47857 220
Varapuheenjohtaja	Reijo Hautamäki	(09) 47857 221
Liittosihteeri	Juha-Matti Koskinen	(09) 47857 225
Sopimussihteeri	Arto Kujala	(09) 4785 7222
Työympäristösihteeri	Pekka Kainulainen	(09) 4785 7227
Taloussihteeri	Ari Miettinen	(09) 4785 7228

Jäsenasiat	Ari Miettinen	(09) 4785 7228
	jasenasiat@iau.fi	

Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan Työttömyyskassa

Kaisaniemenkatu 10, 8. krs.
00100 HELSINKI

faksi: (09) 4785 7209

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.irkatk.fi

Kassanhoitaja	Paula Seppälä	(09) 4785 7200
Kassanhoitaja	Sari Meling	(09) 4785 7202
Kassanhoitaja	Mirva Virtanen	(09) 4785 7203
Kassanhoitaja	Janne Becker	(09) 4785 7201

TULE 2009

TULE 2009

TUL:n 11. liittojuhla 5.–14.6.2009

Elämysten juhlaa Tampereella kesäkuussa!

Elämysten juhlaa!

Starttiviikonloppu 5.–7.6.

Starttiviikonloppu alottaa liittojuhlan. Se on palkansaajien ja heidän perheittensä yhteinen viikonloppu. Ohjelmassa on eri lajien ay-mestaruuskilpailuja, työpaikkojen kilpailuja sekä kaikille avoimia kuntoilutapahtumia ja -tempauksia.

Tapahtumien viikko 8.–11.6.

Lajikilpailuja, kulttuuria ja nuorisoleiri.

Liittojuhlaviikonloppu 12.–14.6.

Koko TULE 2009 –tapahtuman huipennus. Lajikilpailuja 51 lajissa, lisäksi kulttuuria ja liikuntaa.

Nappaa lisätietoja:

www.tule2009.fi

3, 2, 1,... NYT!

Starttiviikonloppuna monipuolista tekemistä kaikenikäisille

TULE Sporttipäivä Pyynikin kentällä lauantaina 6.6. klo 12–15. Menoa ja meininkiä: tempurata, Sorin sirkus, 4,5 km:n juhlalenkki ja ammattilaisten vetämää jumppaa.

Pääsymaksut: aikuiset 10 €, alle 18-v. 7 €, perhelippu 15 € (1 aikuinen ja 1-4 lasta). Starttipassilla – 50 %.

Pompanheiton kaikille avoin kilpailu Pyynikin kentällä 6.6. klo 15–18.

Työväenmuseo Werstaalla avoinna TUL-juhlanäyttely "Tule ja pelaa".

Ay-mestaruuskilpailuja beach volleyssa, golfissa, jalkapallossa, keilailussa, lentopallossa, pöytätennissessä, salibandyssa, sulkapallossa, tenniksessä ja yleisurheilussa. Kilpailukutsut www.tule2009.fi, kohdasta lajit.

Suomen suurin pyöräilytapahtuma Pirkan Pyöräily on myös osa Starttiviikonloppua. Ammattiliittojen tapaamisia, kesäpäiviä ja paljon muuta!

Tule Suomen suurimpaan liikuntatapahtumaan!

Lisää TULE2009 -ohjelmaa

Torstaina 11.6.

Työyhteisöliikunta 2010 hankkeen kansainvälinen pääseminaari ja aiheeseen liittyvä näyttely.

Perjantaina 12.6.

Flinchin tähdittämä nuorisokonsertti ja sähkökät avajaiset Keskustorilla sekä liikuntanäytös Tampereen Työväen Teatterin isolla näyttämöllä.

Lauantaina 13.6.

Tampereen katuja värittää kulkue, joka päättyy klo 19 alkavaan pääjuhlaan Tampereen Stadionille. "Elämysten kaupungissa" on esiintymässä tuhansia erikäisiä voimistelijoita, urheilijoita ja sirkuslaisia. Ja juhlan jatkoilla Keskustorilla esiintyvät Jim Beat, Katra, ja Jani & Jetsetters.

Tule mukaan, koe uusia elämyksiä kesän 2009 suurimmassa liikunnan, urheilun ja kulttuurin tapahtumassa.

Flinch

Jani & Jetsetters

Katra

Jim Beat

Kisapassilla kätevästi

Starttikisapassi on viikonloppuun osallistuvalla koottu palvelu- ja tuotepaketti. Siihen sisältyy mm seuraavaa: Retki-Finland –reppu ja Alupullo, joukkolounaat, ilmaiset kuljetukset TKL:n busseilla perjantaista sunnuntaihin (5.–7.6.), ilmainen sisäänpääsy Työväenmuseo Werstaalle, pääsy kisatorille, alennuksia tapahtumien osallistumismaksuista sekä alennus Särkänniemen elämysrannekkeesta.

Starttipassin hinta: 64 € ostettuna viimeistään 15.5. sen jälkeen 6.6. saakka 69 €.

Passit kätevästi www.tule2009.fi. Siellä myös muut passivaihtoehdot. Jos tilaaminen ei ole mahdollista netin kautta, sen voi tehdä myös puhelimitse, puh. (03) 366 4380. Puhelintilauksiin lisätään käsittely- ja toimitusmaksu 10 €.

www.tule2009.fi

